

ČRNOmaBELEM

VESTNIK SINDIKALNE PODRUŽNICE ŠT. 1 »LJUDSKA PRAVICA«

NUJNO POTREBNO JE VEČ POLITIČNEGA DELA!

OB PREDAVANJU O POMENU V. KONGRESA KPJ —
SPREJELI SMO RESOLUCIJO

V ponedeljek, 13. septembra, smo se po končanem delu delavci in nameščenci tiskarne, uredništva in uprave »Ljudske pravice« zbrali na sindikalnem sestanku. Tovariš Stane Lenardič nam je predaval o pomenu V. kongresa KPJ, ki je obravnaval vsa važna vprašanja razvoja naše Partije, njenega notranjega življenja, njene politike v državi in v inozemstvu, njene gospodarske politike in graditve socializma v Jugoslaviji. Kongres je določil pravilno nadaljnjo pot naše Partije in naših narodov za daljšo dobo. Njegovi sklepi odpirajo delovnemu ljudstvu še bolj jasne poglede na nadaljnjo pot graditve socializma. S soglasno izvolitvijo Centralnega komiteja s tovarišem Titom na čelu je kongres še enkrat potrdil popolno zaupanje komunistov in obenem vseh delovnih ljudi naše dežele v naše vrhovno vodstvo.

Kongres je bil v času, ko sta se v svetu jasno izoblikovala dva ostro si nasprotujoča tabora — demokratični in prot imperialistični s Sovjetsko zvezo na čelu ter vojnohujskaški in imperialistični, ki mu načeluje ameriška reakcija. Jugoslavija, ki je v osvobodilnem boju zgradila ljudsko oblast in se iztrgala izpod jarma imperialistov, se pod vodstvom Partije z vsemi silami bori proti zasužnjevalnim načrtom imperialistov in njihovih slug ter za čvrst mir in ljudsko demokracijo na svetu. Težnje naše domovine so v vseh mednarodnih vprašanjih tesno povezane s težnjami dežel ljudske demokracije, zlasti še s težnjami Sovjetske zveze. Na žalost nas pa pri tem neupravičeno obtožujejo in klevetajo nekateri voditelji drugih komunističnih partij in držav ljudske demokracije. V kongres je s podrobno razčlenitvijo vsega doseadanega dela naše Partije jasno dokazal popolno neutemeljenost te gonje.

Delovno ljudstvo Jugoslavije odločno zahteva, da te klevete prenehajo, v odgovor pa še povečuje delovne napore za izpolnitev petletnega plana in za zgraditev družbe brez izkoriščanja človeka po človeku. Prebivalstvo mest in vasi sprejema v dokaz zaupanja Partiji in tovarišu Titu nove delovne obveznosti. Zato smo tudi člani sindikalne podružnice »Ljudske pravice« odobrili predlog tovariša Jožeta Paradiža, da sprejmemo tekmovanje, ki ga je napovedal delovni kolektiv »Slovenskega poročevalca« vsem grafičnim podjetjem Slovenije na čast I. kongresu Enotnih sindikatov Jugoslavije.

Ob zaključku sestanka smo poslali Centralnemu komiteju KPJ resolucijo, v kateri piše med drugim tole:

»Ogorčeno protestiramo proti neprestanemu hujskanju nekaterih voditeljev drugih kompartij in dežel ljudske demokracije proti našemu partijskemu in državnemu vodstvu. Ti napadi, ki imajo namen ovirati graditev socializma v Jugoslaviji in slabiti obrambno moč naše dežele, pomenijo hkrati tudi slabitev ce-

lotnega prot imperialističnega in demokratičnega tabora. Prepričani smo v zmago socializma v naši domovini, klevetniki pa se bodo morali sramovati pred lastnim ljudstvom, ko jih bo vprašalo, zakaj niso govorili resnice.

V odgovor na te klevete in v znak popolnega zaupanja naši Partiji, Centralnemu komiteju in tovarišu Titu bomo še povečali napore v borbi za izpolnitev petletnega plana in za zgraditev socializma.

Na koncu pa še nekaj. Sestanek, na katerem smo se seznanili s pomenom V. kongresa KPJ in obsodili klevetniško gonjo proti narodu Jugoslavije in njegovemu vodstvu, je bil precej pozno, če

Pomembni sklepi na seji strokovnega sveta

Na seji strokovnega sveta so se obravnavali razni problemi v okviru naslednjega dnevnega reda: 1. plan; 2. znižanje proizvodnih stroškov; 3. gospodarski problemi; 4. razno.

Po diskusiji in na podlagi predlogov posameznih članov sveta so bili sprejeti naslednji sklepi, o katerih je treba obveščati vse delavstvo:

1. grafičnone po oddelkih mora načrtni oddelek redno izpolnjevati;
2. načrtni oddelek je dolžan redno mesečno prikazovati vzroke podražitve ali pocenitve polne lastne cene;
3. na podlagi izpolnitve prvih dveh točk morajo oddelkovodje redno voditi proizvodne konference v interesu znižanja proizvodnih stroškov;
4. oddelki morajo takoj dobiti normative za porabo pomožnega materiala;
5. k sklepu predzadnje seje glede razmetavanja v ročni stavnici je treba takoj pristopiti;
6. vsako malomarno in nepravilno pisanje dnevnih listkov se bo kaznovalo;
7. v knjigovoznici bo generalno popravilo zgibalnih strojev;
8. s sodelovanjem sindikata je treba vzpostaviti komisijo za zidavo stanovanjskega bloka;
9. sindikatu se predlaga, da reorganizira in okrepi komisijo za kontrolo nad poslovanjem menze;

Priznanje našim strokovnjakom

Grafično delavstvo našega delovnega kolektiva je priborilo našemu podjetju sloves, da je Tiskarna »Ljudske pravice« po kakovosti svojih izdelkov vsaj eno prvih grafičnih podjetij v državi, če že ne prvo. Tiskarna je bila že večkrat deležna priznanja za kakovost svojih izdelkov. Vselej pa vse delavstvo niti ne zve, kako cenijo naše grafične strokovnjake. Zato omenjamo ob tej priliki eno pohval. Napisal jo je našemu delovnemu kolektivu prof. Rudolf Rakuša. V pismu je rečeno:

»Pregledal sem prvi vezani izvod svojega učbenika (R. Rakuša, Slov. stenogra-

primerjamo z drugimi podjetji, vasmi in ustanovami, udeležba ni bila dovolj velika, pa tudi razgovor ob predavanju in ob sprejemu tekmovanja ni bil živahen. Zato bo treba v bodoče še mnogo več prepričevalnega dela komunistov med članstvom naše podružnice. Delovno ljudstvo vse Jugoslavije ljubi svojo Partijo, saj ve, da ga je vodila v boj za osvoboditev in da ga danes vodi v srečnejšo bodočnost. Partija je tista, ki stoji na čelu boja delovnega ljudstva za čimprejšnjo zgraditev socialističnega gospodarstva, za dvig blagostanja ljudskih množic, za poglobljeno idejno-politično in kulturnoprosvetno delo. Ta pot pa bo tem lažja, čim bolj globoko bo sleherni delovni človek prepričan o njeni pravilnosti in čim bolj prizadevno bo v graditvi sodeloval. Zato še enkrat: več političnega dela je v našem delovnem kolektivu nujno potrebno!

M. Ž.

10. podjetje bo nastavilo ekonomia, ki bo skrbel za prehrano sindikalnega članstva;

11. okrožnica, izdana 5. maja 1948, o denarnih kaznih zaradi malomarnega zamujanja službe je stopila v veljavo dne 10. septembra 1948, s popravkom, da se denarne kazni ne stekajo v fond pri sindikalni podružnici, temveč v fond pri podjetju;

12. kazensko se bo postopalo proti tistim, ki bodo nepopolno oddajali dela v posamezne oddelke, in sicer bodo morali povrniti nastalo škodo pri izgubljenem času;

13. oddelkovodje in vodje pisarn so disciplinsko dolžni, da oddelki pričnejo točno z delom ter da se z delom ne konča predčasno. Nadalje so dolžni, da prenašajo delavstvu sklepe odnosno direktive vodstva podjetja. Odgovorni so za varovanje inventarja in sploh vse narodne lastnine. O vseh tatvinah so dolžni obveščati vodstvo podjetja in sami voditi preiskave. Odgovorni so za striktno izvajanje okrožnic, odnosno odredb, ki jih izda vodstvo podjetja.

Za vsako malomarno izvrševanje svojih dolžnosti bodo odgovarjali pred disciplinskim sodiščem.

Iz uprave podjetja.

fija, II. del, Govorno pismo), ki ga je v ofsetnem tisku priredila tiskarna Ljudske pravice. — Čutim prijetno dolžnost, da izrečem tiskarni kot avtor učbenika vse priznanje. Knjižga je tako skrbno izdelana, stenogram vseskozi jasev in razporeditev tako jasna in lepa, da se s tem učbenikom mirno lahko postavimo ne le v naši državi, temveč tudi v inozemstvu. — Prosim vljudno, tov. ravnatelj, da izrečete celotnemu delovnemu kolektivu, ki je imel opravka s to knjigo, zlasti tovarišu Možini, ki je delo vodil, v mojem imenu najlepšo zahvalo.

NAŠ PROIZVODNI PLAN AVGUSTA

Oddelki, ki so dosegli celotni plan do 72.72%, so izpolnili pogoj, da bodo plan dosegli do konca novembra. Vsi ostali oddelki, ki so pod tem procentom, naj v sodelovanju s tehnično pisarno ukrepejo vse, kar se dá, da bodo zamujeno nadomestili ali vsaj kolikor mogoče izboljšali.

Znižanje polne lastne cene smo dosegli samo v štirih oddelkih, dočim so se skoraj vsi ostali oddelki poslabšali. Prav gotovo je, da so v tem mesecu še vedno vplivali dopusti, pomanjkanje dela

in zvišanje plač na procent znižanja. Ker smo z dopusti pri kraju, ker je naloga vseh odločujočih činiteljev, da se preskrbi delo, in ker je nujno, da se dvigne delovni elan, ki mora izenačiti produkcijo z zvišanjem plač, moramo računati, da se stanje izboljša v tem mesecu. Tarifne komisije, komisije za znižanje polne lastne cene in sindikalne grupe naj prvenstveno obravnavajo problem produkcije, ker nam bo le z vsestranskimi akcijami mogoče izpolniti naše planske naloge. R. Cenčič

Oddelki	Dosežen plan avgusta v %	Dosežen celoletni plan v %	Doseganje polne lastne cene avgusta v %	
			zvišanje	znižanje
Ročna stavnica	86:63	66:90	13:29	—
Strojna stavnica	148:71	76:66	17:68	—
Stereotipija	103:79	72:30	22:23	—
Kemigrafija	80:90	58:34	54:40	—
Risalnica	66:49	72:96	—	0:13
Litopretisk	146:51	101:97	16:13	—
Bakroretuša	89:46	67:40	30:45	—
Bakrojedkalnica	54:74	51:33	12:64	—
Fotografija	87:26	62:79	1:30	—
16 četverk	122:83	97:60	1:48	—
8 četverk	89:92	82:63	8:01	—
4 četverke	135:74	83:25	23:81	—
2 četverki	102:35	72:35	4:95	—
1 četverka	81:09	64:17	52:99	—
Rotacija	195:17	78:63	—	39:87
Offsettisk	142:11	108:80	—	24:28
Bakrotisk veliki	149:85	72:73	—	6:84
Bakrotisk mali	39:75	45:88	269:87	—
Knjigoveznica ročna	120:70	81:14	10:27	—
Knjigoveznica strojna	105:31	65:99	14:37	—
Vse podjetje	110:31	74:65	4:04	—

ŠIROKEGA DELOVNEGA PODROČJA KOMISIJE ZA TEKMOVANJE IN TARIFO

Uspeh našega slehernega tekmovanja za povečanje in izboljšanje proizvodnje je v največji meri odvisen od dela komisije za tekmovanje in tarifo. Delovno področje te komisije je zdaj mnogo večje, kakor je bilo prvotno določeno, zato je bilo treba pritegniti več članov. Komisija ima naslednje odseke: za proizvodnjo in znižanje polne lastne cene (predsednik komisije Jože Paradžič); za tarifo in nagrade (Hvastija); za norme (Sintič); za tekmovanje (Marija Povše); za vzgojo strokovnega kadra (Jože Neuman); za statistiko in evidenco (Dragica Porenta); za kontrolo nad stroji in materialom (Leskovšek) in za prostovoljno delo (Anton Zrnc).

Velika napaka je bila, da nekateri oddelki niso izvolili poverjenikov za komisijo, tako da ni mogoča povezava s temi oddelki, kar vpliva zelo negativno na delo vse komisije. Naloga grupnih poverjenikov je, da skličejo sestanke in na njih grupe izvolijo poverjenike za tekmovanje in tarifo. Konkretni primer slabega odnosa do komisije nudi strojna stavnica. Baje ima dva referenta, na sestanku pa ni nikdar nobenega, čeprav je bil grupni poverjenik vselej obveščen. Po mnenju komisije je to najpopolnejši oddelak, ker doslej še ni predložil nobenega predloga za izboljšanje proizvodnje in znižanje polne lastne cene. Da pa ne bo nepotrebne zamere, pripominjam, da je to mnenje komisija dobila, ker se ji doslej še ni posrečilo prodreti v skrivnosti tega oddelka.

Na zadnjem sestanku komisije so bili sprejeti naslednji sklepi:

1. sestanki širše komisije so vsak prvi torek v mesecu ob 19. uri v rdečem kotičku; obvezni so za vse člane komisije in vse oddelkovne referente. Sestanki ožje komisije so vsak tretji torek v mesecu ob 19. uri v rdečem kotičku. Obvezni so za vse člane komisije.

2. Oddelkovni referenti naj bolj sodelujejo z obratnimi komisijami za znižanje polne lastne cene. Na splošno naj bodo na tekočem o vseh vprašanih, ki nastajajo v oddelkih, tako glede norm, tarifnih vprašanj, nepravilnosti pri tekmovanju, vprašanj strokovnega kadra, proizvodnje, nagrajevanja dobrih delavcev itd.

3. Do prihodnjega sestanka mora biti izdelan načrt za strokovno vzgojo kadra, da ga bo komisija predložila vodstvu podjetja.

Ti sklepi so obvezni za vse člane komisije in oddelkovne referente.

Naše podjetje avgusta ni doseglo plana. Vzrok je po večini pomanjkanje dela in materiala, zlasti papirja. To so predvsem nepravilno razdeljeni dopusti, najhujše pa je, da je delovna disciplina čedalje slabša, namesto da bi se utrjevala. V bodoče bo komisija ožigosala vse kršitelje delovne discipline v sindikalnem listu in na množičnem sestanku. Krivda uprave pa je, da ni bila dovolj prožna pri preskrbi z delom, odnosno bi si lah-

ko zagotovila delo naročnikov, ki imajo potreben material.

Tudi pri znižanju polne lastne cene še zdaleč nismo dosegli odstotka, ki je za nas predpisan. To je treba predvsem pripisovati pomanjkanju dela, vendar pa bi bili rezultati lahko mnogo boljši. Prav v tem pogledu zadene krivda vodstva podjetja in komisijo, ker zaradi nedelavnosti nekaterih referentov ni bilo mogoče uvesti kontrole nad sklepi raznih komisij po oddelkih.

Ročna stavnica je predlagala: nujno potrebno je preskrbeti nove črte, ker so stare tako obrabljene, da nekaterih sploh ni mogoče več uporabljati. V stavnici je toliko medenine, da bi lahko dobili dovolj črt, ki bi bile enotne. Tako bi bilo tudi poenostavljeno razmetavanje in precej ur bi prihranili, ki gredo zdaj na račun iskanja črt. Razen tega bi odpadle skoraj vse revizije v stroju, tako da bi bili razbremenjeni ročna stavnica in strojnica. Vprašanje deviz najbrž ne bo tako pereče, ker stroški za predelavo ne bodo veliki. Vodstvo podjetja pa mora stvar razumeti kot nujno potrebno, saj bo sicer ročna stavnica ostala brez vsakih črt. Treba bo tudi priskrbeti nove materialnike, ki bodo vsi enotni in imeli ves potreben material. Čas je že, da izgine zastareli sistem različnih materialnikov. Še vedno ni rešeno vprašanje razmetavanja, čeprav se je o tem mnogo govorilo.

Strojnica in knjigotisk je dala za povečanje proizvodnje in znižanje polne lastne cene največ predlogov. Vse to pa nič ne zaleže, ker ni prave kontrole nad izpolnjevanjem sklepov. Zadnji čas je že, da odpravimo napake, zaradi katerih je obremenjena stavnica, in sicer, na pol razrušeni stavki; prav tako je treba odpraviti napake v stavnici, da ne bo več nepotrebnega zastoja strojev. Krivce je treba poklicati na odgovornost.

Iz drugih oddelkov ni bilo nobenih pomembnih predlogov.

Kolektiv »Slovenskega poročevalca« je napovedal tekmovanje vsem grafičnim podjetjem v Sloveniji, da bi tako proslavili I. kongres Enotnih sindikatov delavcev in nameščencev Jugoslavije. Napoved tekmovanja je izšla v »Slovenskem poročevalcu« 29. avgusta. Opozorjamo tovariše, da proučijo tekmovalne pogoje in naloge.

O kontroli nad stroji in materialom komisija ne more podati popolnega poročila, ker je tov. Leskovšek na dopustu. Poročila nestrokovnjakov bi nikomur ne koristila. Vendar pa lahko tudi vsak nestrokovnjak vidi nekatere stvari. Poglejmo nepobeljene zidove! Ne nastajajo samo gmotna škoda, temveč je to slabo izpričevalo za ves delovni kolektiv. Material v ročni stavnici ni samo drag, temveč bi potrebovali za novega tudi dragocene devize. Vendar je nešteto primerov, da slabo ravnaajo z materialom, posledice pa se kažejo v proizvodnji. Nujno je potrebno, da zavladajo drugačen odnos do skupne lastnine.

Še vedno je vse po starem glede pošiljanja poročil posameznih funkcionarjev. Če gresta predsednika dveh komisij na dopust, naj vendar ne pozabita, da je ostal v sindikatu nekdo, ki mora poročati tudi o delu njunih komisij krajev-nemu odboru! L. P.

Tovariš, začni pisati prispevek za prihodnjo številko že danes!

NOVA UREDBA O MEZDAH GRAFIČNEGA DELAVSTVA

Prvega avgusta t. l. je stopila v veljavo nova uredba o plačah in pravilnik o razporedu, odnosno kategorizaciji vseh del v grafični industriji.

Na podlagi te uredbe smo po vsej državi na novo določali plače grafičnemu delavstvu, odnosno ugotavljali, v kateri razred spada delo, ki ga opravlja. Z drugimi besedami: izvedla se je kategorizacija.

V LR Sloveniji smo pred izvedbo te kategorizacije imeli sestanke, na katerih se je tolmačilo, kako se naj uredba izvaja. Tako je bil sestanek za direktorje podjetij in sestanek za funkcionarje sindikalnih podružnic, kjer sta predstavnik ministrstva za delo in član glavnega odbora ES Slovenije dajala pojasnila in razložila vso uredbo. Tudi v našem podjetju smo imeli tak sestanek vseh oddelkovodij in vseh grupnih poverjenikov, na katerem smo razčlenili in proučili vso uredbo. Tako so bili poučeni oddelkovodje in grupni poverjeniki o uredbi, da so jo lahko tolmačili dalje vsemu delavstvu.

Delovna mesta je ugotavljala in določala plače vsemu delavstvu v podjetju komisija, ki so jo sestavljali člani uprave podjetja in upravnega odbora sindikalne podružnice. Pri določanju plač in ugotavljanju delovnih mest pa sta vedno sodelovala oddelkovodja in grupni poverjenik oddelka. Za pravilno izvajanje uredbe je odgovoren direktor podjetja sam, vendar so bila vsa vprašanja glede določanja delovnih mest kakor tudi določanja plač rešena sporazumno.

S to uredbo so uvedene večje razlike v plačah ter je s tem očitek, da je plača za najbolj odgovorno delo, za katero sta potrebna dolgoletno učenje in praksa, skoraj ista kakor za navadno delo, ki se ga priučiš v najkrajšem času, poslej brez podlage. Ne bomo trdili, da je uredba popolna, da ni brez napak, je pa za grafično, predvsem kvalificirano delavstvo ugodna.

Prva značilnost uredbe je v tem, da določa mezde po delovnem učinku in po delovnem času. Mezdami po delovnem učinku daje prednost ter so višje od mezd, ki se plačujejo po času. To se pravi, da je treba uvesti, kjer se le dá, realne norme, ker je v tem primeru delavec najpravičnejše nagrajen za svoje delo. Ni pa realna norma seveda tista, ki jo tudi najslabši delavec prekoračuje. V nekaterih oddelkih, predvsem tam, kjer se postavljajo empirične norme, protestirajo proti vsaki normi, ker računajo, da je ne bodo prekoračili najmanj za 25 odstotkov. Take tendence se bodo morale odpraviti, ker v tem primeru norma ne služi pravilnemu nagrajevanju, temveč je takim delavcem sredstvo špekulacije.

Druga značilnost uredbe je v tem, da se določa plače za delovna mesta, ne pa plače delavcem. To se pravi, določene so plače za posamezna dela in po delu, ki ga v pretežni večini delavec opravlja, je tudi plačan, ne pa po delu, ki ga morda posamezen delavec obvlada, dejansko ga pa opravlja samo v redkih primerih. Kot primer vzemimo strojnika, ki obvlada barvotisk. Če strojniki tiska barvotisk, spada v IX. grupo. Ker pa barvotiskov ni toliko, da bi bili vsi strojniki, ki obvladajo barvotisk, stalno ali vsaj pretežno na tem delovnem mestu, temveč nasprotno, delajo pretežno dela, ki spadajo v nižjo grupo, so plačani po delu, tiste grupe, v kateri so zaposleni. V primeru, da kdo prejme delo višje grupe od časa do časa, je takrat tudi plačan, kakor je določena mezda za tisto grupo. To velja seveda za vse oddelke (čl. 7).

Namen tega dela uredbe je, da se delavci, ki obvladajo delo, ki zahteva višjo kvalifikacijo, tudi zaposlijo pri takih delih ter se izvedejo tudi premestitve, v kolikor ima posamezno podjetje več visokokvalificiranih delavcev, kakor jih potrebuje, na drugem mestu jih pa morda primanjkuje. Seveda so v tem pogledu težave, ker niso niti podjetja tipizirana, še manj pa da bi bila tipizirana naročila, ki bi enakomerno prihajala v podjetja. Tako se pa delo menjava; enkrat so vsa podjetja zaposlena z eno vrsto dela, drugič zopet z drugim. Tako nastajajo težave v pogledu razporejanja delavcev na delovna mesta ter se bodo vršile večkrat spremembe, ker bo potreba, da bo isti delavec delal menjaje v višji ali nižji grupi.

Pri določanju urnih mezd smo naleteli na razne težkoče. Vsakemu delavcu je bilo potrebno ugotoviti osnovno grupo, v kateri pretežno dela, in mu na podlagi tega določiti osnovno urno mezdo. Ker so določene plače za delovna mesta, se zgodi, da sta razporejena na isto delovno mesto visokokvalificiran delavec z dolgoletno prakso in pa delavec začetnik, ki se morda tistemu delu šele priučuje. Oba delavca na istem delovnem mestu opravljata isto delo, ne opravljata ga pa seveda enako, zato bi bilo krivično, če bi prejemale isto plačo. V tem primeru ima

slabši delavec od polne plače odbitke in to na podlagi 18. čl. uredbe in tolmachenj, ki smo jih prejeli pred izvajanjem te uredbe. Zaradi tega je prejelo vodstvo podjetja več pritožb. Pritožbe, ki so bile upravičene, so bile ugodno rešene, neupravičene pa zavrnjene. Jasno je, da niso na nobenem delovnem mestu vsi delavci enako kvalificirani. V nekaterih primerih naredita, recimo, dva delavca enako delo v istem času, je pa velika razlika v kvaliteti. Jasno je, da bo delavec, ki daje kvalitetno slabše delo, tudi nižje nagrajen. V drugem primeru morda dva delavca enako delo izvršita kvalitetno enako dobro, pa nastanejo velike razlike v času. Tudi v takem primeru je bila določena za delavca, ki je počasnejši, nižja urna mezda.

Razumljivo je, da je težnja vsakega delavca, da si pripori čim višjo mezdo, biti pa mora vsak toliko pošten, da prizna res boljšemu boljšo kvalifikacijo, odnosno, da prizna, da je sam slabši, če je v resnici tako. Čas je že, da bi bili delavci v posameznih oddelkih toliko zreli in poštenu, da bi se sami med seboj pomenili in pošteno ugotovili, koliko je ta ali oni kvalificiran, koliko je ta ali oni boljši ali slabši. Na ta način bi bilo stabilše uprave podjetja kakor tudi sindikalne podružnice mnogo lažje. Saj je cilj vseh v okviru možnosti najbolj pravična nagraditev vseh za njihovo delo.

B. Č.

IZVOLILI SMO DELEGATE

Prvi kongres Enotnih sindikatov Jugoslavije bo doslej najpomembnejši dogodek v zgodovini našega sindikalnega gibanja. Tudi naše članstvo mu posveča pozornost, kar smemo soditi že po sorazmerni lepi udeležbi na volitvah delegatov 17. septembra. O pomenu volitev je imel poročilo tajnik upravnega odbora Dj. Šmicberger. Kratko je opisal zgodovinski razvoj sindikalnega gibanja pri nas in se kritično dotaknil dela in nalog naše podružnice.

Kandidacijska komisija je podala naslednje poročilo o izidu volitev:

Volivnih listkov je bilo oddanih 241. Volilo je 238. Neveljavnih glasov 8.

Izvoljenih je 25 delegatov od 31 predlaganih, ki so prejeli glasov:

- Možina Marjan 209
- Čenčič Rado 208
- Paradiž Jože 204
- Čeč Bruno 201
- Urbančič Jože 191
- Šmicberger Djuro 189
- Kernel Milka 187
- Januš Francka 182
- Kolarič Evgen 180
- Hvastja Franc 178
- Neuman Jože 174
- Rigl Miha 171
- Trontel Franc 170
- Metlar Franc 169
- Starč Karel 166
- Černe Franc 164
- Opara Ivan 164
- Špacapan Anica 160
- Goslar Egon 155
- Šorc Tone 154
- Gašperlin Otmar 147
- Slokan Franc 142
- Zemljčič Ivan 140

Ostali kandidati so prejeli glasov: Zrnc A. 126, Gošnjak Anica 118, Povše Marija 112, Vrvišar Majda 107, Maver Ivan 105, Zidar Ivica 99, Selan Roza 99, Mehle Špela 65.

Poleg kandidatov so dobili: Vrhovnik Lado 48 glasov, Burkeljc Lojze 10, Bukovec Lojze 9, Skalar Marjan 8,

Borštnik 7, Peternel Franc 6, Povše Merj 5, Grabeljšek Karel 5.

Po 3 glasove: Šorn Maks, Hvale M., Korenčan Janez, Borštnar Josip, Kregar Jakob.

Po 2 glasova: Pristov Jože, Vokal Vinko, Januš Karel, Čizelj Janez, Bartol Jelka, Vrečar Franc, Svetič Franc, Mhelčič Zofija.

Po 1 glas: Fajon Jože, Urbančič Fronza, Friedl Leo, Žigon Matjaž, Loboda Franc, Labura Majda, Vodišek Tine, Uršič Feliks, Čebokli Ivan, Pukl Mirko, Jerič Ivan, Štolfa Milko, Suhar Jože, Hren Lado, Pirc Anton, Florjančič Franc, Trink Malči, Turnšek Oton, Hovar Viktor, Mikolj Albina, Aljančič Stane, Hartman Lojze, Kopitar Bojan, Sintič Božo, Švab Mitja, Gale Stanko, Turšič Ivan, Zupančič Jože, Prelovšek Polde, Mole Franc, Privšek Jože.

Izvoljeni delegati bodo volili delegate za I. kongres ESJ v Beogradu.

KAKO SO SE IZKAZALI PRI SNAŽENJU V KNJIGOVESNICI

Knjigovesniška grupa je poslala poročilo, kaj je naredila v tednu snage. Iz naslednjega poročila je razvidno, da je zadovoljivo izpolnila svojo nalogo.

Na sestanku — tako se glasi poročilo — smo soglasno sklenili, da je treba čimprej opraviti snažilno akcijo. Prvi dan je delalo 19 tovarišic in 2 tovariša, drugi dan pa osem tovarišic in spet dva tovariša. Dobro smo se zavedali, da delavec prebije tretjino svojega življenja v delavnici, kjer opravlja pomembno in težko delo, zato smo delali z veseljem. Prvi dan smo se lotili temeljitega snaženja — brisanja prahu na strojih, čiščenja sten in oken, ki smo jih temeljito umili. Prav tako smo dobro umili tla. Tovarišice so tekmovalale med seboj. Nekateri so delali po tri do štiri ure na dan še po svojem rednem delu. Prvi dan smo opravili 68 prostovoljnih delovnih ur, drugi dan pa 47.

KAJ SO DELELE KOMISIJE AVGUSTA

Ni le dovolj, da se vprašamo v našem listu vsak mesec posebej, kaj dela naša podružnica; to bi se moral vpraševati bolj pogosto sleherni član. Vpraševati bi se pa moral tako, da bi se v resnici zanimal za naše delo ter skušal tudi kaj narediti. Vsaj kritiziral naj bi. Tudi to bi bil prispevek, medtem ko zakotno godrnjanje ne more nikomur koristiti.

Ta uvod je potreben ne morda zaradi tega, ker poletj sindikalno delo več ali manj zastane, kar je že skoraj neizogibno zlo, temveč zato, ker je treba na žalost tudi ob tej priliki ugotoviti, da med članstvom še vedno vlada nerazumljiva mlačnost do sindikalnega dela. Iz naslednjega kratkega poročila o delu upravnega odbora in komisij avgusta ni razvidno, da bi nastopil prelom, ki bi ga naj pomenila plenarna seja, o kateri smo obširno poročali v prejšnji številki. Na prihodnji seja upravnega odbora bi bilo treba resno načeti vprašanje, koliko sklepov je bilo izpolnjenih ali zakaj pozabljamo nanje.

Komisija za tarifo in tekmovanje

Proizvodnja in znižanje polne lastne cene. Avgusta je le nekaj oddelkov izpolnilo plan, in sicer: litografija, pretisk, rotacija, offset'sk in nekaj strojev v knjigotisku. Drugi oddelki ostali zaradi pomanjkanja dela in papirja vsi pod planom. Jasno je, da je bilo spričo takšnega položaja delo komisije otežkočeno ali celo onemogočeno. Zato je tudi splahnelo zanimanje delavcev za plan, proizvodnjo in znižanje polne lastne cene.

Komisija je imela strogo evidenco nad tarifnimi zadevami, da je bila uredba v povišanju plač uveljavljena. Kvalificirani delavci so bili na splošno zadovoljni. Pač pa je zavladala nezadovoljnost med pomožnimi delavci. Komisija bo poslej posvečala mnogo več pozornosti magrajevanju delavcev.

Prostovoljno delo (glej tudi posebno poročilo na drugem mestu) — Naš delovni kolektiv je opravil avgusta 1685 ur. Do začetka septembra je bilo opravljenih skupno 10.767 prostovoljnih delovnih ur letošnje sezone. Znač-

ke ima 67 članov ali članic: štirje zlate z rdečo zvezdo, devet srebrne in 50 bronaste.

Komisija je napravila načrt o vzgoji strokovnega kadra. Predložila ga bo podjetju.

Komisiji za kulturo in prosveto

Komisija ima v načrtu, da bo redno prirejala vzgojna, idejno-politična predavanja. Tudi avgusta je bilo prirejeno predavanje, ki naj bi bilo množično, saj je bilo namenjeno članstvu vseh oddelkov. Da ne bo naša sramota prevelika, je bolje, da zamolčimo, koliko tovarišev in tovarišic se je udeležilo predavanja. O vprašanju udeležbe na naših množičnih prireditvah smo že nešteto krat govorili in pisali. Nekateri so tudi omenjali konkretne vzroke, zakaj ne pritegnemo več ljudi. Opozarjal so celo na krivice. Toda vprašanje je bolj zamotano. Resno je pa tudi to, da ga bo treba začeti prej ali slej resno reševati. To ni le zadeva komisije, temveč vse podružnice.

Komisija za preskrbo

Avgusta so bile razdeljene manjše količine tekstilij in drugega blaga. Napovedano je tudi 150 kub. metrov drv, ki jih bo komisija kmalu razdelila.

Komisija za social. skrbstvo in dopuste

Avgusta je bilo razdeljeno nekaj podpor iz podpornega sklada. Komisija je poslala na dopust s počitniško podporo dva člana. Komisija vodi evidenco o socialni sestavi članstva, tako da podpore dobivajo najpotrebnejši.

Komisija za zaščito dela

Komisija si je predvsem prizadevala, da bi zavladale higienske razmere v obratnih prostorih ter da bi delavstvo prejelo delovne zaščitne obleke. O svojih nalogah in prizadevanjih je tudi priobčila daljše poročilo v prejšnji številki. Na pobudo komisije so bili storjeni nekateri pomembni ukrepi, da se je izboljšala higiena v obratnih prostorih.

VZGOJA NAŠEGA STROKOVNEGA KADRA V OBRATU

Komisija za tarifo in tekmovanje pripravlja načrt za strokovno usposabljanje učencev, pomožnih delavcev za polkvalificirane in kvalificirane za visoko kvalificirane. Delavci bi se usposabljali v oddelkih, kjer bi pač bilo potrebno. Pouk bi bil primerno prilagojen tako, da bi mu mogel slediti vsakdo.

Učenci. — Zadnja leta se je izučevanje vajencev zelo premenilo. Državna grafična šola nudi vajencem vso teoretično in praktično znanje. Po uspešno končani šoli se učenec lahko usposobi v dobrega kvalificiranega delavca.

Ker pa grafična šola ne nudi vsem učencem tako popolnega znanja, saj je pouk učencev, ki delajo v podjetju, predvsem teoretičen, je treba poskrbeti tudi za primerno izučevanje vajencev v obratu.

Polkvalificirani delavci. — Priučevanje pomožnih delavcev v posameznih grafičnih strokah je največjega pomena, ker primanjkuje kvalificiranih delavcev. Treba je pa tudi poudariti, da pomožni delavci prej niso mogli napredovati. Da se priučijo, je določen rok do leta 1949.

V knjigovoznici bi prišla v poštev priučitev pri posameznih delih tako, da bi bilo delavcu mogoče delati več del.

Kvalificirani delavci. — Mladi, izučeni delavci bi se v tečajih izpopolnjevali za specialna dela, to je za takšna, kakršnih navadno mlad delavec ne dobi. Na tečajih bi se seznanili s težavnejšimi deli, tako da bi jih začel uspešno opravljati.

Tečaji bi bili odvisni od potreb posameznih oddelkov. Namen tega članka je, zbuditi zanimanje pri tovariših, ki bi se v tečajih učili, kakor tudi pri onih, ki bi poučevali.

V ročni stavnici so se lotili uresničevanja tega načrta takole:

1. Ker je bilo nedavno več učencev, ni bila mogoča podrobna kontrola nad njimi, zato njihovo znanje ni zadovoljivo. Januarja so poskušali preizkusiti znanje vajencev, ostalo je pa pri poskusu. Za začetek je potreben izpit; na podlagi rezultatov pa bi bilo treba organizirati učenje. Zdej so samo štirje učenci, zato jih je mogoče pravilno izučevati.

2. Tečaj za stavljenje matematičnega

in tabelaričnega stavka. Tečaj bi vodil tov. Friedl, ki bi teoretično in praktično obravnaval to pomembno panogo.

3. Tečaj za odpravo slovničnih in tehničnih napak; prikazati bi bilo treba tudi vzroke revizij. Predaval bi tov. Maglič.

4. Tečaj za stavljenje not (sekiric). To zares specialno panogo bi obravnaval tov. Stegel, ki ima veliko dolgoletno prakso.

5. Tečaj za akcidenco (reklamo) in lomljenje revij. Tečaj bi vodil tov. Pantar.

Razen teh tečajev bi morda kazalo pridružiti še ogled drugih oddelkov, da bi se seznanili z vsemi strokami. Razložiti bi bilo treba papirformate in kvaliteto — ter delovno organizacijo.

Načrt v stavnici bi naj bil zgled drugim oddelkom, da bi priredili svoje tečaje. Naloga komisije je, zbrati vse predloge in jih predložiti upravi podjetja, kar bo v korist uspešnega skupnega dela.

—Nn—

ČRNO NA BELEM

Malomaren odnos do dela ima več slabih posledic; naj jih naštejemo:

1. lahko se ti pripeti nesreča, posebno, če spiš pri stroju;
2. izdelek je slab ali pa celo neraben;
3. v najboljšem primeru moraš škodo povrniti, v najslabšem pa še lahko premenjaš službeno mesto, če te kje marajo;

4. tvoje ime pride v časopis, četudi je to samo »Črno na belem«, naenkrat postaneš »slaven« in ves kolektiv kaže s prstom za teboj, češ: »Če bi vsi tako zniževali proizvodne stroške, bi bili stroški z nami vred povišani.«

In naša vlagalka Ida Lisjak tiska štiri ure, pomislite štiri ure, nekakšne bloke, oziroma jih ne tiska, temveč samo za strojem sedi z nalogo, da pazi na numeratorje, in to štiri ure, res težko in naporno delo! In cele štiri ure tiska stroj 3000 izvodov ter na vsakem izvodu je napaka, in to napaka na vsej poli, in naša Ida te napake ne opazi — pa saj ji ne moremo zameriti, ker ni mislila na numerator, ampak na svojo sončno Primorsko.

NAŠA DELAVNOST V TEDNU SNAŽENJA

Skrb za higieno je ena pomembnih nalog, ki jih prištevamo k zaščiti dela. Borba za plan je neločljivo povezana z borbo za higienske delovne pogoje. Dokazano je, da se v svetlih, čistih in zračnih prostorih dela bolje, varneje in bolj učinkovito ter da sta higiena in snaga v delavnicah pogoj za ohranjanje zdravstvenih in fizičnih pogojev, ki neposredno vplivajo na porast sterilnosti. Zato spada zboljšanje higienskih pogojev dela med naloge zvišanja življenjske ravni našega delovnega človeka.

Da bi se na tem področju aktivnost tem bolj poživila, je komisija za zaščito dela sklicala 5. sept. sestanek vseh grupnih poverjenikov in referentov za zaščito dela. Na sestanku so se podrobno obravnavali vsi problemi in naloge, ki so nas čakali v »Tednu čistoče«. Sestavljen je bil delovni načrt posameznih grup, obenem pa je bilo razdeljenih 186 izvodov »Zdravstvenega aktivista«. Posebno pozornost smo posvečali komentarju nalog delovnih kolektivov v »Tednu čistoče«.

V vseh grupah so bili 6. sept. sestanki, kjer so grupni referenti za zaščito dela ponovno obravnavali in organizirali dela v tem tednu. Poleg delovnega načrta je bilo sprejetih tudi več predlogov, ki jih predlagamo vodstvu podjetja, in sicer:

Knjigotiskarska strojnica: V umivalnici naj se namestijo vidni napisi s primernimi gesli o snagi. Popravijo naj se vse vodovodne napeljave, prepleskajo lesene stene s svetlo oljnato barvo in uredi ventilacija v straniščih. Ponovno smo upravičeno zahtevali večje količine mila.

Ročna stavnica: Uvede naj se stalno čiščenje prahu po omarah, napelje topla voda v umivalnici, popravi električni sesalec, uvede redno čiščenje oken, večkratno mazanje tal, redno zračenje oddelka, pri korektorjih pa naj se namesti še ena peč.

Knjigovoznica: Popravilo in namestitve vseh varnostnih naprav pri strojih.

Strojna stavnica: Uvede naj se stalno čiščenje stranišč, namesti plivalnike in preskrbi zaščitna obleka upravičencem.

Bakrotisk: Preskrbeti je treba električno peč za retušni oddelek in temnico, gumijaste škornje in zaščitne predpasnike.

Klišarna: Napeljava vodovoda in ureditev garderob.

Litografija: Ureditev elektr. razsvetljave in ventilacije.

Iz teh predlogov je razvidno, da je vse delavstvo z velikim zanimanjem sledilo akciji v »Tednu čistoče«. V vseh oddelkih so na splošno osnažili okna, garderobne omarice in stranišča. Posebno pozornost so posvetili čiščenju strojev, popravilu zaščitnih naprav in pospravljanju delavnic. Skupaj je bilo opravljenih 441,5 prostov. delovnih ur. Po številu opravljenih delovnih ur je vrstni red naslednji:

1. knjigovoznica 115 ur,
2. klišarna 100 ur,
3. knjigotisk 54,25 ur,
4. litografija 45 ur,
5. bakrotisk 40 ur,
6. menza 32 ur,
7. ročna stavnica 26,75 ur,
8. mizarji 12 ur,
9. ambulanta 10 ur,
10. uprava 6,50 ur,
11. strojna stavnica 2 uri.

Omeniti je treba tudi tiste, ki jim akcija »Tedna snage« ni bila zamar. Od teh je grupa pisarn, ki ni pokazala razumevanja, marveč prav nasprotno, brezbrizen odnos. Ta brezbriznost je vsekakor razumljiva, ker so njihovi delovni prostori res higiensko urejeni, toda vsekakor ne po njihovi zaslugi. Če bi se ta grupa malo bolj nesebično razgledala okrog sebe, bi gotovo našla pogoje za svoj delovni načrt. Kako pa naša mladina?

Vodstvo podjetja je skupno s komisijo za zaščito dela akcijo tega tedna z vsem razumevanjem podprlo.

V montirnici bakrotiska so položili lesena tla. Končana je bila prezidava kopirnice in preparirnice v klišarni. Prebeljena sta bila fotooddelek in pa kemigrafija, montirali so obločnice in uredili električno napeljavo v kopirnici. V retušni bakrotiska so montirali nove okenske okvire z motnimi šipami. V vsem poslojju nadaljujejo pleskanje oken.

Kupljenih je bilo 66 novih delovnih oblek, ki bodo kmalu razdeljene vsem upravičencem. Pripomniti je treba, da je ta obleka last podjetja; delavec jo pusti v podjetju ob izstopu iz službe. Preskrbeli so tudi gumijaste škornje za brusilnico in jedkalnico v bakrotisku. Poleg tega je podjetje oskrbelo 40 kvadratnih metrov šip. Tudi ostala potrebna količina je zagotovljena, tako da bo delavstvo varno pred prepihom pozimi. V vsem poslojju so bile pregledane vse vodovodne napeljave, ki jih temeljito popravljajo. Za žensko stranišče v kli-

šarni je preskrbljena školjka, poleg tega pa še tri umivalniki, ki bodo razmeščeni po oddelkih. To so lepi uspehi za izboljšanje delovnih pogojev. Topla želja vsega delavstva je, da posveča vodstvo tudi v bodoče vso pozornost tehnično-higienski zaščiti našega kolektiva.

Se prav posebna naloga naše komisije v tem tednu je bila, da posveča največjo pozornost sanitarnim napravam. Vsi oddelki so bili opremljeni s stalnimi omaricami za prvo pomoč. Poleg šestih starih, ki so bile doslej v podjetju, je bilo doma izdelanih še 15 novih omaric. Vse so bile prepleškane in nanovo opremljene z vsem potrebnim sanitarnim materialom. Zalogo bo obratna higieničarka stalno nadzorovala in dopolnjevala. Želeti je, da pokaže vsak posameznik dovolj čuta do skupne lastnine ter prepreči vsako zlonamerno porabo ali uničevanje vsebine teh omaric.

Kupljeni in z vsem potrebnim opremljeni so bili tudi štirje prenosni kovčegi za prvo pomoč, ki jih bomo prav tako razmestili po podjetju, tako da bo v primeru kakršne koli nezgode mogoče prav vsakomur takoj pomagati. Za hujše nezgode je bila dokončno opremljena ambulanta soba, ki že služi svojemu namenu. V ta namen smo uporabili sobo telefonske centrale, ki je dobila sedaj povsem drugo lice. Bila je prebeljena in vse stene so visoko prepleškane z oljnato barvo, opremljena je pa z bolniško posteljo, z vsemi potrebnimi potrebščinami in visoko omaro za sanitetni material.

Za komisijo: Marjan Možina.

Doslej smo opravili 10.767 ur

Poročilo o uspehih naše delovne brigade se glasi takole: do 31. avgusta smo opravili 10.767 ur prostovoljnega dela. Zdaj si pa oglejmo še nekaj števil, da nam bo postalo bolj jasno, kako je treba gledati na uspehe delovne brigade.

Letos se je obvezalo 299 tovarišev in tovarišic, da bodo opravili 16.486 ur prostovoljnega dela. Doslej so tovariši opravili 6024 ur, tovarišice pa 4743. Tovariši so torej opravili 1281 ur več kakor tovarišice.

Avgusta smo delali 1683 ur. Spet so bili tovariši marljivejši od tovarišic: delali so 949 ur, tovarišice pa 634. Avgusta je delalo 68 tovarišev in 48 tovarišic.

V petih mesecih letos je delalo 168 moških in 151 žensk.

Doslej si je med članstvom naše podružnice dobilo pravico, da nosijo značke prostovoljnega dela, 67 tovarišev in tovarišic. Zlato značko z rdečo zvezdo imajo: Ivan Opara (316 ur), Anton Zrnc (319), Karel Starc (302) in Jožefa Rakar (318). Ti oddilkovanci so si seveda tudi priborili zlate značke. Nosilcev srebrnih značk je pri nas devet, bronastih pa 50.

Vodstvo brigade ugotavlja, da je to velik uspeh, češ da je naša tiskarna zelo obremenjena z delom ter mnogo ljudi dela nadure in ponoči. Brigada je dosegla lepe uspehe zlasti med kongresnim tekmovanjem, ko je opravila 3536 ur. Tedaj smo presegli obveznosti za 1536 ur. Nadalje vodstvo brigade izreka posebno priznanje Karlu Starcu, ki se edini med mladino udeležuje najbolj vneto prostovoljnega dela, medtem ko nekateri mladinci niso opravili — niti ene ure. (Zelo marljivi so pa na promenadi.)

Iz gornjih števil je razvidno, da bo treba opraviti še 5719 ur, če hočemo izpolniti skupno letno obveznost. Prosto-

V tednu gozdarstva smo dali 384 ur

Med delovnimi obveznostmi, ki jih je sprejel naš delovni kolektiv v počastitev I. kongresa ESJ, je bila ena najpomembnejših tudi, da bomo sodelovali pri prostovoljnem delu v gozduh.

V nedeljo 4. t. m. so se naši prostovoljci udeležili dela kljub slabemu vremenu. Zbralo se nas je celo toliko, da smo lahko sestavili brigado s petimi desetimi. Naša brigada je dobila ime »46. grafična brigada«. Dež nam ni vzel poguma. Pogumno smo stopili v vagon. Vešeli, pojoč smo zapustili Ljubljano. Odpeljali smo se na Raketo.

Na postaji so mi poročali desetarji. Vse je bilo v redu. Na postaji nas je sprejelo več tovarišev, zastopnikov gozdnega gospodarstva. Takoj je bilo vse urejeno. Brigada je bila razdeljena na razne sektorje: nekateri so odšli v Stari trg, drugi na Snežnik, nad polovico brigade je pa ostalo na Raketu.

Kaj smo naredili v 384 delovnih urah?

Naložili smo 30 m³ tramov, vagon drv in lesa za celulozo; naložili in prepeljali 30 m³ jamskega lesa; nadalje smo izložili vagon ovsa, namenjenega za gozdno gospodarstvo. Desetine naše brigade so tekmovale med seboj. Zelo požrtvovalno in vztrajno je delala prva desetina pod vodstvom Fr. Florjančiča. V najkrajšem času je izpraznila vagon ovsa in naložila vagon drv na vozove. Med seboj so pa tekmovali tudi posamezniki. Odlikovala sta se zlasti Vlado Vrhovnik in Anton Šorc. Anton Zrnc

voljno delo na stavbiščih bo mogoče še oktobra, vprašanje pa je, kakšno vreme bo novembra. Ali bo obveznost mogoče izpolniti septembra in oktobra? Računajte!

DELAVEC PREDLAGA UKREPE ZA ZNIŽANJE POLNE LASTNE CENE

Na sejah komisije za tekmovanje in na grupnih sestankih v strojnici smo mnogo govorili, kako in kaj bi bilo treba izboljšati, da bi povečali proizvodnjo in znižali polno lastno ceno. Bilo je več raznih predlogov, sprejeti so bili sklepi in obveznosti. Potem so minili tedni in meseci. Zdaj si pa oglejmo, kakšne uspehe smo dosegli! Številke in grafikoni kažejo celo, da smo mazadovali — produkcija se je zmanjšala, polna lastna cena pa zvišala. In vzrok? Vzrokov je več. Vrniti se moramo k sklepom in obveznostim!

Začnimo z enim glavnih sklepov o delovni disciplini, ki je nekaterim tovarišem in tovaršicam še vedno tuja. Kljub prošnjam in stalnim opominom še vedno zamujajo in nepravilno izostajajo. Nekateri mislijo, da je že dovolj, če so pri vratarju, ko zvoní. Dolžnost slehernega delavca pa je, da se tedaj že loti dela, ne pa da se še le oblači ali na hodnikih pogovarja.

K delovni disciplini spada tudi pravilen odnos do dela, tovarišev in tovarišic. Nepravilno vedenje pri delu tudi ovira racionalizacijo in tovariško pomoč ter sodelovanje. Prezgodnje ustavljanje strojev ali če delavci prezgodaj odhajajo od dela in se umivajo, tudi ni v skladu z zglede delovno disciplino. To, da delavci izostajajo ali zapuščajo delo iz različnih vzrokov, zelo vpliva na produkcijo in povečuje proizvodne stroške.

Naslednji sklep se tiče varčevanja. S primernim varčevanjem je mogoče mnogo prihraniti. Na primer pri elektriki: Po uporabi stroja vselej takoj ustavi električni motor! Ne pusti, da bi luč gorele brez potrebe, kakor gorijo včasih pri belem dnevu. Pri nekaterih strojih so nameščene svetilke, ki jih strojniki kaj radi pozabijo ugasniti, ko luč ni potrebna. Velike težave so, preden dobimo razni material in krpe za čiščenje strojev. Zato je treba priporočiti, naj tovariši kar

najbolj varčujejo in pravilno uporabljajo ta material.

Premalo se varčuje z oljem, s petrolejem in z bencinom; mnogo bolj pazljivi bi morali biti pri pretakanju. Pazljivo je treba oljiti stroje. Če jih oljimo preveč, to strojem ne koristi in brez potrebe tratimo olje. Previdno vlivaj bencin ali petrolej na krtačo pri umivanju stavka ali valjev! S primerno pazljivostjo in z zmerno uporabo pomožnega materiala z lahkoto mnogo prihraniš ter tako znižaš proizvodne stroške.

Posebno pozornost moramo posvečati varčevanju s papirjem. Pri papirju lahko zlasti mnogo prihranimo. Paziti je treba na vsako polo papirja. Vlagalke naj se izogibajo nepotrebnih makulatur, tako pri vlaganju, ravnanju in štetju. Pri tiskanju se premalo pazi na izpahe (»špise«), barvo in razne druge napake. Pri večji pazljivosti bi izostajale vse makulature, tako da bi prihranili mnogo papirja. Precej papirja se pokvari, strga ali zmečka pri nepazljivem prenašanju, bodisi v skladišču, na dvigalu, strojnici in drugje. Pri nekaterih oblikah papirja gre zaradi nepopolne izrabe precejšen odstotek v nerabne odrezke.

K večji produktivnosti bi tudi precej pripomoglo, če bi točno in pravilno pisali vrečke, nakaznice, zakaj če so nakaznice pravilno izpolnjene, izostane nepotrebno čakanje in povpraševanje.

Vzroki neuspehov so nedvomno v tem, da nismo dovolj izpolnjevali sklepov, ki smo jih sprejeli na grupnih sestankih. Glavni vzrok neuspeha pa je predvsem pomanjkanje dela v zadnjih mesecih in ker je primanjkovalo tudi raznega materiala. Julija in avgusta je bilo več dni, ko je bilo odsotnih po 15 do 23 tovarišev in tovarišic — bolnih ali na dopustu — pa so stroji kljub temu stali brez dela.

Zadnji čas je, da vsi brez izjeme, delavstvo in vodstvo tiskarne, storimo vse, tako da bomo zamujeno popravili in izpolnili obveznosti ter naloge.

KAJ SODI ČLAN O DELU UPRAVNEGA ODBORA

V zadnji številki »Črno na belem« smo brali poročila komisij o plenumu, ki se je vršil 10. avgusta t. l. V posameznih poročilih navajajo tovariši referenti težave, katere nastajajo pri njihovem delu, in tudi uspehe, katere so dosegli. Če pa dobro pregledamo delo našega upravnega odbora, si moramo biti takoj na jasnem, da bi podružnica s tolikim številom članstva morala pokazati dokaj več uspehov. Posebno v zadnjem času je delo v celoti tako popustilo, da se članstvo resno vprašuje, kako je moralo priti do tega. Vzroke je brez dvoma treba iskati v komisijah posameznih referentov, največ pa v podpori vsega članstva. Če si referenti niso mogli ali znali ustvariti res delavnih komisij, to je njihova krivda. Sindikalna podružnica »Ljudske pravice« more in mora prednjačiti vsaj med grafičnimi kolektivi. In tudi bi, če bi znali odborniki med delavstvom prikazati velik pomen bodisi političnega ali organizacijskega dela v sami podružnici. Kar se tiče organizacijskega dela, smo opazili pomanjkljivost na enem zadnjih predavanj, ko je bila udeležba

tako majhna, da je bilo treba predavanje preložiti na poznejši termin. Zakaj to? Eni se izgovarjajo na nepravo uro, drugi na vreme itd., vsega tega pa ne bi bilo treba, če bi vsaj pri važnejših predavanjih šli odgovorni odborniki od človeka do človeka in osebno raztolmačili velik pomen takih predavanj za ideološko vzgojo članstva. Samo suhoparne okrožnice ne zaležejo preveč. Ko že omenjam slabo zanimanje za take masovne prireditve, bi morali pogledati tudi na vzroke, zakaj na takih predavanjih ni naše mladine. Kje je vzrok take odmaknjenosti? Naj nam na to vprašanje odgovorijo oni, kateri našo mladino vodijo in katerim je poverjena skrb za izobrazbo naših bodočih kadrov. Mladina bo prevzela od nas funkcije, bodisi pri sindikalnem delu ali pa na drugih področjih in zato je potrebna vsa skrb njej.

Mnogo se je vedno govorilo, da bo članstvu v produktivni po oddelkih ali na množičnih sestankih raztolmačen plan naše proizvodnje. Res so bili sestanki po oddelkih, toda delavstvu ni bilo nikoli raztolmačeno, kako se plan

izvaja, ali ga dosegamo ali ne. Treba bo stopiti v tesnejše stike z ljudmi in jih točno poučiti, ker le tako bomo vzbudili zanimanje za izvajanje plana. Potrebne bodo proizvodne konference, na katerih bo treba statistično prikazati, kaj in kje je treba kaj izboljšati odnosno spremeniti.

Poročila o kulturno-prosvetni komisiji v poročilu plenuma sploh ni. Temu se tudi ni čuditi. Zakaj če komisija ne dela, tudi poročila ne more biti. Dve ali tri predavanja še ni delo tako važne komisije.

Komisija za tekmovanje in tarife je v proslavo V. kongresa KPJ v tekmovanju z drugimi grafičnimi kolektivi zaznamovala edini uspeh — drugo mesto. To pa ni uspeh. Biti bi morali prvi!

Glede norm stojimo danes pred njihovo regulacijo povsod tam, kjer je možno po normah delati. To vodi tov. Simič, ki je tudi glavni normirec v našem kolektivu. Res je, da je treba z regulacijo med regulirati; tudi nepravilne norme, toda biti bo treba zelo previden, da ne bo ta regulacija vzbujala nepotrebne razburjenja, ampak nasprotno.

Komisija za preskrbo je bila in je tudi danes rak-rana naše podružnice. Na občnem zboru izvoljeni referent ni na svojem mestu in nosi večino njegovega dela tov. Vokal, ki pa tudi ne zmore vsega dela sam. Zato toliko nepotrebne godrnjanja na račun te komisije. Sedaj prihaja jesen. Razen drv ni bilo nobene večje akcije v preskrbi. Lahko bi nabavili jabolka za zimo, mogoče zelje ali celo krompir. Z dobro voljo in večjo iniciativnostjo bi se dalo mnogo doseči. Vprašanje lastne ekonomije je popolnoma zamrlo. Tudi o obratnem magazinu ni več govora. In vendar bi bilo nujno potrebno ustanoviti take magazine, ki bi v preskrbi marsikdaj olajšali življenjske pogoje delovnega človeka.

Fizkultura! Tudi o tej ni v poročilu plenuma nobene besede. Kje je tisti fizikalni aktiv »Ljudske pravice«, ki je bil lansko leto tako upoštevan in bil za zglede vsem fizikalnim aktivom ostalih sindikalnih podružnic?

Namenoma bom omenil delo komisije za zaščito dela kot zadnje. Ko je na zadnjem občnem zboru članstvo izvolilo tov. Možina za delavskega inspektorja, upravni odbor pa pri svojem konstituiranju za referenta komisije za zaščito dela, smo z njim dobili človeka, kateremu je uspelo s svojim požrtvovalnim delom izvesti marsikatero akcijo, ki je v splošno korist vsega našega članstva. Eden največjih uspehov komisije za zaščito dela je brez dvoma organizacija ureditve ambulante v podjetju, kar je bilo storjeno z nemajhnimi težavami. Tudi omarice z najpotrebnejšimi zdravili za prvo pomoč v posameznih oddelkih so nanovo opremljene in izpopolnjene. Rešiti bo pa treba še prece vprašanje garderob, katerih tako zelo primanjkuje.

To bi bilo samo nekaj pripomb k poročilu o plenumu naše sindikalne podružnice in o delu upravnega odbora. Izboljšati bi se dalo marsikaj z ustanovitvijo organizacijskega oddelka, ki bi s primernim aparatom poročil nastalo mrtvilo in s pravilnim prijemom marsikaj izboljšal in s tem dosegel to, kar si vsi želimo: Sindikalna podružnica »Ljudske pravice« naj bo najboljši grafični delovni kolektiv v vseh pogledih. Goslar.